

Αχελώος: η άλλη άποψη

Το «μεγάλο έργο» της εκτροπής του Αχελώου προκάλεσε πρόσφατα την αντίδραση οικολογικών οργανώσεων, δημιουργισμάτων στον ξένο τύπο, την επίσκεψη δύο αξιωματούχων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, καθώς και τις διαμαρτυρίες των κατοίκων των περιοχών οι οποίες θα κατακλυσθούν.

Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία -όπως έγραψε πριν από λίγο καιρό και η «Κ»- συνέταξε ειδική μελέτη σχετικά με τις οικολογικές και κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της εκτροπής, η βρετανική RSPB (Royal Society for the Protection of Birds) εξέφρασε την αντίθεσή της στο προγραμματιζόμενο έργο, η βρετανική εφημερίδα Independent (στις 25-11-91) περιέλαβε την εκτροπή του Αχελώου στις περιπτώσεις αναπτυξιακών έργων που υποβαθμί-

της ΛΗΔΑΣ ΜΠΟΥΖΑΛΗ

ζουν το περιβάλλον και ο Βρετανός ευρωβουλευτής κ. Λίντον Χάρισον ήρθε στη χώρα μας -μετά τον επίτροπο κ. Μπρους Μίλαν- αναζητώντας στοιχεία για την αναφορά που ετοιμάζει προς την Κομισιόν με θέμα την αποθεματικότερη διάθεση των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΟΚ.

Σήμερα η «Κ» φιλοξενεί την αντίθετη άποψη. Ο ειδικός σε θέματα υδροηλεκτρικής αξιοποίησης κ. Στέλιος Μαγειρίας, εμπνευστής και μελετητής της προτάσεως για εκτροπή του Αχελώου προς τη Θεσσαλία υπεραμύνεται του προγραμματιζόμενου έργου, με κύριο στόχο του να διαχωρίσει «την πλάνη από την πραγματικότητα».

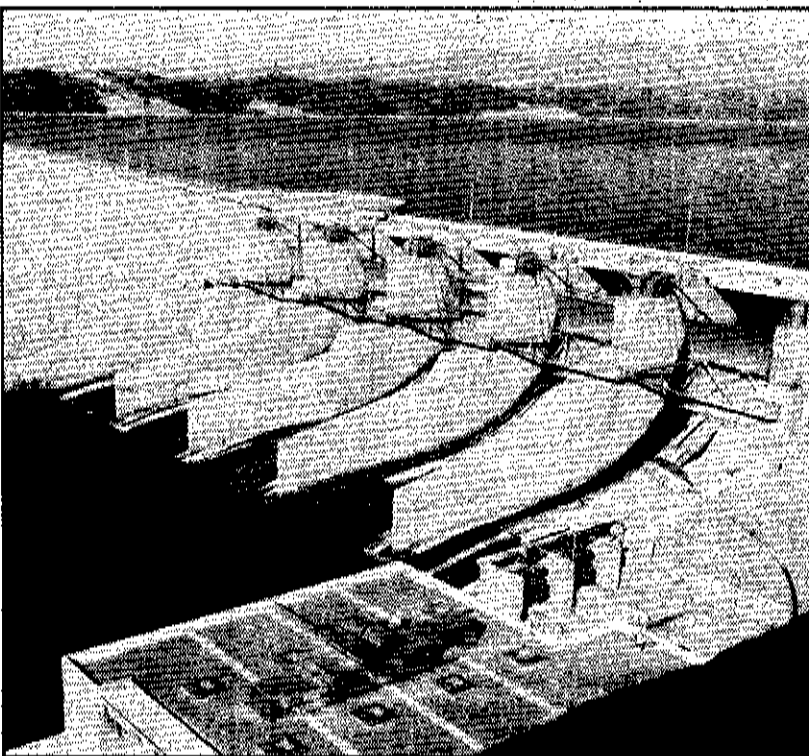
Παραπλάνηση

Ο κ. Μαγειρίας υποστηρίζει ότι δίνονται στη δημοσιότητα παραπλανητικά στοιχεία γύρω από το έργο και μεταξύ των αντιπάλων της ιδέας της εκτροπής απαρτίζεται πρώτη τη ΔΕΗ, λέγοντας ότι προσπαθεί «να υπονομεύσει το σχέδιο». Υπενθυμίζουμε τη σκοπιμότητα του έργου, η οποία έχει γίνει αντικείμενο αμφισβήτησης: αφ' ενός άρδευση του θεσσαλικού κάμπου και αφ' ετέρου παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας. Γι' αυτά θα απαιτηθεί η κατασκευή τεσσάρων φραγμάτων στη Μεσοχώρα, τη Συκιά, την Πύλη και το Μουζακί, μιας υπόγειας σήραγγας 19 χλμ., μιας άλλης προσαγωγού σήραγγας 8 χλμ., πολλά χιλιόμετρα ορεινής οδοποιίας, κατασκευή εργοταξίων σε μεγάλο υψόμετρο, βοηθητικές σήραγγες, καθώς και αρδευτικό - αποστραγγιστικό δίκτυο στον θεσσαλικό κάμπο.

Η παραπλάνηση, για την οποία κάνει λόγο ο κ. Μαγειρίας, εντοπίζεται σε δύο κύρια σημεία: στη συγκριτική παραγωγή υδραυλικής ενέργειας και στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Στο θέμα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ο μελετητής επιρρίπτει ευθύνες στη ΔΕΗ ότι από τον Ιούνιο του 1972 προσπαθούσε να απορρίψει τη «λύση Μαγειρίας», δηλώνοντας ότι η λύση αυτή παρουσιάζει μεγάλες ενεργειακές απώλειες συγκριτικά με την αξιοποίηση των υδάτων του Αχελώου στην κοίτη του. Ο κ. Μαγειρίας αντι-

Ο κ. Στ. Μαγειρίας, ειδικός σε θέματα υδροηλεκτρικής αξιοποίησης, υπεραμύνεται του έργου

Τρία φράγματα λειτουργούν ήδη στον Αχελώο, των Κρεμαστών που κατασκευάστηκε πριν από 30 χρόνια, του Καστρακίου πριν από 25 χρόνια και του Στράτον (φωτογραφία) πριν από 7 χρόνια. Τα νέα φράγματα Συκιάς και Μεσοχώρας, που προβλέπονται στο σχέδιο εκτροπής, θα προστεθούν στις προσπάθειες ελέγχου της ροής του ποταμού.

τάσσει ότι στην πραγματικότητα συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο, καθώς η λύση του παρουσιάζει και ενεργειακή υπεροχή της τάξεως των 400 εκ. ΚWh. Γιατί, όπως εξηγεί, αξιοποιούνται και τα νερά των υπολεκάνων Πύλης - Μουζακίου, θα υποκατασταθούν μερικώς οι υπόγειες αντλήσεις με νερά με βαρύτητα από τον Αχελώο και γιατί ο ΥΗΣ Παραποτάμου απέναντι από τα Τέμπη καθίσταται οικονομικά κατασκευάσιμος και αποδοτικός.

«Η ΔΕΗ», δηλώνει ο μελετητής, «δεν παραιτείται των προσπαθειών της να υπονομεύσει ή έστω να κουτσουρέψει το σχέδιο αυτό της εκτροπής. Ετσι, στις 6/9/91 ο γεν. διευθυντής της ΔΕΗ κ. Ξανθόπουλος, με επιστολή του προς τους οικονομικούς υπουργούς ζητεί την αποζημίωση της ΔΕΗ διότι -λέει- η εκτροπή του Αχελώου τη ζημιώνει 140 δισ. δρχ. Πρόκειται πλέον περί μιας νέας, χωρίς προηγούμενο, απόπειρας παραπλάνησης κυβέρνησης και ΕΟΚ. Και για να σταματήσει αυτή η απαράδεκτη και σοβαρά ζημιόγωνα κατάσταση συνεχιζόμενης παραπλάνησης, χρειάζεται να δοθεί από την κυβέρνηση προς τη ΔΕΗ η εντολή να βγάλει οριστικά από το 10ετές πρόγραμμα της τον υδροηλεκτρικό σταθμό Συκιάς, ο οποίος υπονομεύει την εκτροπή νερού προς τη Θεσσαλία, αφού θα εκτρέπει το νερό από τον Αχελώο προς... τον Αχελώο και όχι προς τη θεσσαλική πεδιάδα. Και φυσικά, να προχωρήσει η ΔΕΗ στην υδροηλεκτρική αξιοποίηση ολόκληρης της υ-

δατόπτωσης, που σχηματίζεται στη θεσσαλική πλευρά από τη λίμνη «υψηλή Συκιά» μέχρι την έξοδο του νερού στην περιοχή Μαυρομματίου, δηλαδή στα 420μ.

«Αν θέλει η κυβέρνηση να προχωρήσει η εκτροπή», τονίζει ο μελετητής, «θα πρέπει να καταλάβει ότι το εμπόδιο είναι αυτός ο ΥΗΣ Συκιάς, ο οποίος είναι σοβαρά ζημιόγonos αλλά και άχρηστος, αφού η ενέργεια θα λαμβάνεται στους ΥΗΣ Θεσσαλίας, τους οποίους η ΔΕΗ εσκεμμένα δεν εντάσσει στο 10ετές πρόγραμμά της».

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις

Όσον αφορά στο δεύτερο σκέλος, ο εμπνευστής του έργου αναφέρει ότι η δημιουργία των δύο λιμνών Πύλης και Μουζακίου είχε προγραμματισθεί από την ΕΛΕΚΤΡΟΒΑΤ πριν από 22 χρόνια. «Γιατί διαμαρτύρονται τώρα οι ορνιθολόγοι;» ερωτά και υποστηρίζει ότι «η περιοχή θα αναβαθμισθεί, θα πάρει μεγάλη τουριστική ανάπτυξη και τα... πτηνά, για τα οποία ανησυχούν, σαφώς θα ωφεληθούν και αυτά». Ανάλογα αναφέρει ότι θα είναι τα οφέλη και για τη θέση Συκιά από τη δημιουργία τεχνητής λίμνης γιατί θα μετατραπεί «σε ένα όμορφο και ελκυστικό τουριστικό τοπίο, με ιχθυοτροφεία πέστροφας κ.λπ.». Ως ανάλογο παράδειγμα υπενθυμίζει τη λίμνη Πλαστήρα «που έσωσε την περιοχή της Καρδίτσας παρά τις κατακλύσεις».

Σχετικά με τον υδροηλεκτρικό σταθ-

μό (ΥΗΣ) της Μεσοχώρας, (αφού επισημαίνει ότι δεν αποτελεί μέρος της εκτροπής, αλλά παρέχει μόνο μια σχετικά μικρή ρύθμιση νερού), ο κ. Μαγειρίας δηλώνει πως συμφωνεί με τους οικολόγους, ότι το σχήμα αυτού του ΥΗΣ δεν είναι επιτυχές. Υποστηρίζει την εναλλακτική λύση κατασκευής υδροηλεκτρικού σταθμού στη θέση Γλύστρα και χαμηλότερη στάθμη λίμνης στη Μεσοχώρα κατά περίπου 30 μέτρα, η οποία θα έδινε «περισσότερη ενέργεια, ισχύ και μικρές κατακλύσεις οικισμών».

Όσον αφορά στις ανησυχίες που εκφράζουν οι οικολόγοι για τις πιθανές επιπτώσεις που θα έχει η εκτροπή στον υγρότοπο του Μεσολογίου λόγω και της μείωσης κατά ένα τρίτο, όπως υπολογίζεται, της ροής του Αχελώου προς τις εκβολές του, ο κ. Μαγειρίας επισημαίνει ότι ο ποταμός δεν εκβάλλει στη λιμνοθάλασσα του Μεσολογίου και προσθέτει: «Πολύ θόρυβο κάνουν οι οικολόγοι για τις εκβολές του Αχελώου που δόθηκαν με την εκτροπή νερού προς τη θεσσαλική πεδιάδα θα καταστραφούν, ότι θα μπει θαλασσινό νερό στις εκβολές αυτές, ότι θα σταματήσουν τα φερτά υλικά αν κατασκευαστεί το φράγμα της εκτροπής στον Άνω Αχελώο κ.λπ.

«Στον Αχελώο», υπενθυμίζει, «ήδη υπάρχουν από χρόνια τρία φράγματα, συνεπώς τα φερτά υλικά σταμάτησαν από τότε. Από τα επίσημα υδρολογικά στοιχεία της ΔΕΗ, φαίνεται ότι κατά την κρίσιμη περίοδο των χαμηλών υδάτων Ιουλίου-Σεπτεμβρίου από το 1950 ως το 1961, που δεν υπήρχε κανένα φράγμα στον Αχελώο, η μέση μηνιαία παροχή του Αχελώου στις εκβολές του έπεφτε ακόμη και κάτω από 40 μ3/δλ., χωρίς να καταστραφούν οι εκβολές από θαλασσινό νερό».

Ο κ. Μαγειρίας υποστηρίζει ότι με την πλήρη ρύθμιση των χειμερινών υδάτων θα διατηρείται όλο το χρόνο η παροχή νερού και θα αποτρέπονται οι πλημμύρες. Επισημαίνει ακόμη ότι από τα 5.000 εκ. μ3, που είναι ο μέσος ετήσιος όγκος νερού στις εκβολές του Αχελώου, εάν αφαιρούνται τα 1.500 εκ. μ3 λόγω της εκτροπής προς Θεσσαλία, θα απομένουν 3.500 εκ. μ3. Αρα συνάγει το συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει λόγος ανησυχίας.

Όσον αφορά, τέλος, ενδεχόμενες επιφυλάξεις της Κοινότητας, ο εμπνευστής του έργου τις ανάγει σε λόγους σκοπιμότητας. Η επισημάνση του στελέχους της RSPB κ. Ρομπ Λέικ σχετικά με τη σκοπιμότητα της εκτροπής, η οποία στόχο έχει την αύξηση της άρδευσης καλλιεργειών που αποδίδουν πλεονασματικά προϊόντα, ερμηνεύεται από τον κ. Μαγειρία ως «φοβερή ομολογία, που με άλλα λόγια σημαίνει: Τι την θέλετε την εκτροπή; Τέτοια προϊόντα έχουμε εμείς σε πλεόνασμα να σας δώσουμε (πουλήσουμε)».

Υποστηρίζει, τέλος, ότι η εκτροπή θα δημιουργήσει 30.000 νέες θέσεις εργασίας, η απόσβεση γίνεται σε 3,5 χρόνια και με κόστος νερού 6 δρχ. το κυβικό.